

ELEK

TRA

1a
edició

FESTA DE L'AIGUA I LA LLUM

Abans que arribi La Canadencsa

Tremp **27-29** setembre 2024

Diputació de Lleida
municipis, territori i tu

Consell Comarcal
PALLARS JUSSÀ

Ajuntament de Tremp

PIRINEUS.
WATT

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

ELEKTRA. FESTA DE L'AIGUA I LA LLUM

Abans que arribi La Canadencia

El Pallars viu, a partir de 1911, un moment històric de transformació amb l'arribada de La Canadencia i d'Energia Elèctrica de Catalunya, que impulsen la construcció de les primeres grans instal·lacions hidroelèctriques del país per atendre les necessitats energètiques de Barcelona. A l'època, el Pallars era una comarca llunyana, però que es va considerar idònia per l'aprofitament de l'aigua dels rius. Aquest interès, sobrevingut i no buscat ni per la gent ni per les institucions de la comarca, esclata sobre el territori i el transforma radicalment sense gairebé poder-se'n fer a la idea. Comença un camí sense retorn per a una manera de viure i una economia seculars que topen amb la modernitat i les seves contradiccions.

Els primers anys del segle XX, la filloxera arrasa el conreu de la vinya, com a conseqüència, la població es veu forçada a emigrar. El novembre de 1911 la història fa un tomb amb l'arribada dels primers enginyers de La Canadencia. La vida local es capgira i els homes i dones del país no saben si assimilar-ho o rebutjar-ho. Als ulls de la gent, dia per dia es trasmuda el paisatge que sempre havien vist immutable. Les reticències conviuen amb les il·lusions, les pors amb les oportunitats, l'admiració pel progrés amb la fidelitat a la terra, la virtut amb la moralitat relaxada. Dubtes, maliances i esperances del comú de la gent, d'innocents, de necessitats, d'oportunistes i d'espavilats.

Amb la rememoració històrica de l'arribada de La Canadencia al Pallars, aquesta edició inaugural d'Elektra, la Festa de l'Aigua i la Llum, es dedica a aquest moment en què una societat i una economia tradicionals i en crisi reben l'impacte d'una modernitat tan agosarada i enlluernadora com incerta. Del caciquisme a la protesta sindical, de missa primera al cabaret, d'aixecar paret seca a encofrar formigó, de carregar el ruc a omplir vagonetes. Amb Elektra reviuem aquests i tants altres contrasentits de l'instant primer en què Tremp i el Pallars es connecten —amb paraules de Pep Coll— al segle de la Llum.

PROGRAMACIÓ

EJÉRCITO DE LA LUZ. Sempre podem trobar una mica de llum a la foscor.

- 🕒 Brodas Bros, companyia de hip-hop, dansa i cultura urbana
- 📖 Espectacle de dansa i llum que busca il·lusionar i emocionar totes les persones que es trobin amb el seu exèrcit. Degustació de vi i productes a base de corder en el marc del Festival Cordevi.
- 🕒 40 minuts. **Tipus d'activitat:** Dansa urbana. **Aforament limitat:** 500 persones (activitat gratuïta).

Divendres 27 de setembre, 22 h

📍 Rambla del Dr. Pearson. **Nota:** Enric Vila Corona i Jaume Badia seran els productors encarregats de facilitar la degustació gastronòmica.

TREMP ENTRE DOS MONS. Canvis i transformacions al tombant dels segles XIX i XX.

- 📖 Joana Franch, historiadora i gestora cultural
  - 📖 En el canvi de segle, Tremp caminava a plaerret. Els trempolins vivien en un món rural tocat per la crisi de la filloxera, fins que el 1911 l'arribada de La Canadencia va suposar un punt d'inflexió cap a un canvi ràpid i radical.
  - 🕒 60 minuts. **Tipus d'activitat:** Ruta urbana guiada. **Aforament limitat:** 30 persones.
- Dissabte 28 de setembre / Diumenge 29 de setembre, 10 h / 10.30 h**
- 📍 Pl. de la Creu. **Reserves:** 3 €

EL PALLARS ILLUMINA CATALUNYA. El projecte que va transformar el país.

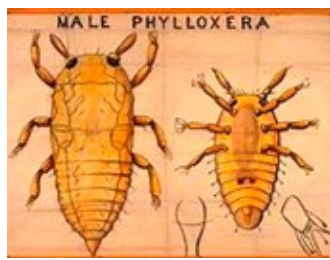
- 📖 Laura Egea, historiadora
  - 📖 Visita guiada a través d'una exposició històrica, que us mostrarà com es gestà i desenvolupà el projecte hidroelèctric que a l'inici del segle XX transformà i modernitzà Catalunya i la seva indústria.
  - 🕒 90 minuts. **Tipus d'activitat:** Visita guiada. **Aforament limitat:** 25 persones.
- Dissabte 28 de setembre, 11 h**
- 📍 Espai Patrimonial La Central. **Nota:** Espai accessible. **Reserves:** 3 €

PHYLLOXERA VASTATRIX. La filloxera, un insecte que devorà l'economia de la Conca de Tremp.

- 📖 Xavier Tarraubella, historiador i arxiver
  - 📖 Quan el 1911 La Canadencia arribà a la Conca de Tremp, aquesta estava immersa en una greu crisi provocada per la destrucció de la vinya per la filloxera, un insecte que també havia vingut d'Amèrica.
  - 🕒 30 minuts. **Tipus d'activitat:** Conferència. **Aforament limitat:** 50 persones.
- Dissabte 28 de setembre, 11.30 h**

📍 Celler el Vinyer, C-1311 Km. 20 (carretera de Tremp a Figols). **Nota:** Degustació de vi i de productes de la gastronomia pallaresa després de la conferència. **Reserves:** 5 €

MONTAÑÉS I EL SEU TEMPS. Del present al passat.

- 📖 Laura Egea, historiadora
  - 📖 L'enginyer Carles Montañés, accidentalment, ha fet un viatge en l'espai-temps i vol que l'ajudeu a tornar a la seva època. Acompanyeu-lo a passejar a través de la història del projecte que, a principis del segle XX, va il·luminar Catalunya.
  - 🕒 90 minuts. **Tipus d'activitat:** Visita teatralitzada. **Aforament limitat:** 25 persones.
- Dissabte 28 de setembre, 17 h**
- 📍 Espai Patrimonial La Central. **Nota:** Espai accessible. Públic: Famílies amb infants d'entre 6 i 12 anys. **Reserves:** 3 €

UNA EXPERIÈNCIA CLARA, UNA VISITA VITAL. Discurs de comiat de l'Exm. Sr. Ramon Bullón, inspector d'emigració.

- 📖 Carles Alcoy Sánchez, filòleg i narrador
  - 📖 El govern d'Espanya envià el Sr. Ramon Bullón per detectar les oportunitats i les amenaces després de la filloxera. Acomiadarem aquest prohoms benèfic amb un dinar al Segle XX, fastuós i modern restaurant, on es trobarà el bo i millor de la nostra Ciutat.
  - 🕒 35 minuts. **Tipus d'activitat:** Monòleg. **Aforament limitat:** 50 persones.
- Dissabte 28 de setembre / Diumenge 29 de setembre, 18 h / 11 h**
- 📍 Terrassa de la cafeteria del Segle XX. **Nota:** Amb l'activitat es podrà degustar una copa de vi. **Reserves:** 5 €

LA MIGRACIÓ PALLAresa A AMÈRICA. Les germanes Duran de Sant Adrià, supervivents del Titanic.

- 📖 Sisco Farràs, historiador
  - 📖 La crisi econòmica de finals del segle XIX i inicis del XX provocà una onada migratòria a Amèrica. El Pallars va perdre un terç de la seva població. Tres d'aquests emigrants pallaresos van sobreviure a l'enfonsament del Titanic.
  - 🕒 30 minuts. **Tipus d'activitat:** Conferència. **Aforament limitat:** 50 persones (activitat gratuïta).
- Dissabte 28 de setembre, 19 h**

📍 Sant Adrià

LA MÚSICA QUE BALLÀVEM. El ritme de l'acordió.

- 📖 Ribatònics
  - 📖 Com gaudien de les festes els nostres conciutadans de principi de segle? Ho feien a ritme d'acordió reproduint cançons tradicionals que celebraven moments importants: la verema, la primavera, les festes populars...
  - 🕒 90 minuts. **Tipus d'activitat:** Concert de música tradicional. **Aforament limitat:** 500 persones (activitat gratuïta).
- Dissabte 28 de setembre, 22 h**
- 📍 Pl. de l'Església.

SUSTERRIS. Geografies submergides.

- 📖 Arcadi Castilló, geògraf
  - 📖 Quins paisatges s'amaguen sota les aigües de l'embaïssament de Sant Antoni? Les escasses fotografies i mapes topogràfics -tan abundants a partir de 1911-, juntament amb documents i llibres de viatges, ens donen algunes respostes tan interessants com imprecises.
  - 🕒 30 minuts. **Tipus d'activitat:** Conferència. **Aforament limitat:** 90 persones.
- Diumenge 29 de setembre, 10 h**
- 📍 Epicentre. **Reserves:** 3 €

MÍTING. La Crida.

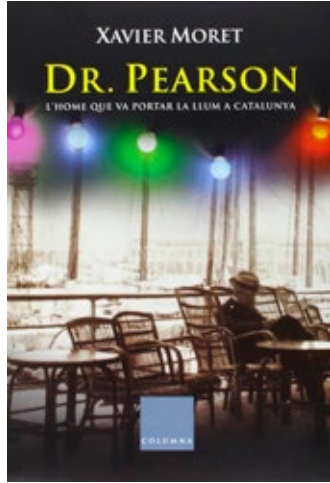
- 📖 Els Comediants / A Galet / Teatremp / Orfeo de Tremp
  - 📖 La societat pallaresa de principi del segle XX estava trasbalsada pels estralls provocats per la filloxera. Feia un temps que voltaven per la Conca homes desconeguts que posaven aparells estranys als camps de conreu. El nerviosisme davant el que podia venir s'havia estès. Apareix La Crida, una convocatòria als conquesos a dir-hi la seva!
  - 🕒 40 minuts. **Tipus d'activitat:** Acció teatral participativa.
- Diumenge 29 de setembre, 12 h**
- 📍 Plaça de la Creu. Activitat gratuïta

NOTA: Sigues un conques més i vine a La Crida vestit per a l'ocasió: Homes: pantalons foscos, vigatanes, camisa clara i gorra. Dones: camisa clara, faldilla i davantal llarg, mocador al cap o al coll i vigatanes.

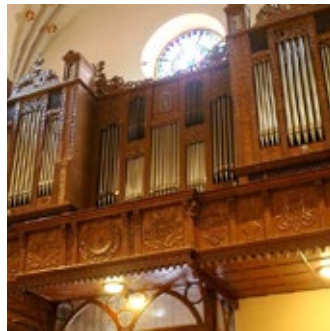
DR. PEARSON. L'enginyer que va portar la llum a Catalunya.

- 📖 Xavier Moret, periodista i escriptor, autor del llibre.
  - 📖 La xerrada repassa cinc anys de la trajectòria de F. S. Pearson, des que el juny de 1911 va arribar a Barcelona fins a la seva mort, al maig del 1915. En aquest temps va posar en marxa la construcció de grans preses al Pirineu per portar l'electricitat fins a les fàbriques de Barcelona i el Vallès.
  - 🕒 30 minuts. **Tipus d'activitat:** Conferència. **Aforament limitat:** 50 persones.
- Diumenge 29 de setembre, 17 h**
- 📍 La Canonja. **Reserves:** 5 €

L'ORGUE QUE ENS VA REGALAR PEARSON. Concert de l'organista Jonatan Carbó.

- 📖 Jonatan Carbó, a l'orgue / Pax Cor de Cambra / Esteve Costa, direcció
  - 📖 L'orgue de la Basílica està relacionat molt directament amb els primers anys de l'arribada de La Canadencia i del seu president, F. S. Pearson. El concert forma part de la programació del XXVI Festival d'Orgues de Ponent i del Pirineu.
  - 🕒 90 minuts. **Tipus d'activitat:** Concert d'orgue i cant coral. **Aforament limitat:** 300 persones (activitat gratuïta).
- Diumenge 29 de setembre, 18 h**
- 📍 Basílica de la Mare de Déu de Valldors.

Entrades, reserves, informació: Ajuntament de Tremp, de dilluns a divendres de 9 h a 14 h o www.entrapolis.com